

Seat No. : 2310

MC-103

May-2018

B.Ed., Sem.-II (New)

B-105 : Social Science
(Pedagogy of Social Science)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો : 8
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્ત્વ જણાવી, સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં ચાર્ટસનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં નકશાનું મહત્ત્વ જણાવી, એક શિક્ષક તરીકે તમે નકશાઓનો સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં વિનિયોગ કઈ રીતે કરશો ?
- (B) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) વર્ગખંડમાં ટેલિવિઝનનો ઉપયોગ જણાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં ઉપયોગી સામાયિકોના નામ જણાવો.
- (3) વર્ગખંડમાં સમયરેખાનો ઉપયોગ જણાવો.
2. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો : 8
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં આધાર પદ્ધતિનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. આધાર પદ્ધતિનાં અસરકારક વિનિયોગ માટે શિક્ષકે કઈ સાવચેતી રાખવી જોઈએ ?
- (2) કથન પદ્ધતિ એટલે શું ? સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં કથન પદ્ધતિનાં ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (B) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં પ્રવાસ પદ્ધતિનાં ફાયદા જણાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિની મર્યાદાઓ જણાવો.
- (3) પ્રવાસ પદ્ધતિનાં આયોજનનાં તબક્કા જણાવો.

3. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 8
- (1) જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિ વિશે જણાવી, તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
  - (2) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનાં સોપાનોની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) એક શિક્ષક તરફે તમે સહકારી અધ્યયન પદ્ધતિનો સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં વિનિયોગ કઈ રીતે કરશો ?
  - (2) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિનાં ફાયદા જણાવો.
  - (3) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં સહકારી અધ્યયન પદ્ધતિનાં ફાયદા જણાવો.
4. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો : 8
- (1) લોકશાહીમાં લોકમત ઘડતરનાં માધ્યમોની ચર્ચા કરો.
  - (2) ભાવવૃદ્ધિનાં કારણોની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. 6
- (1) લોકશાહીનાં પ્રકારો જણાવો.
  - (2) ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ જણાવો.
  - (3) વન્યજીવ સંરક્ષણ માટેનાં ઉપાયો જણાવો.
5. નીચે આપેલ ચૌદ પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. 14
- (1) વર્ગખંડમાં વર્તમાનપત્રોનાં બે ઉપયોગ જણાવો.
  - (2) પૃથ્વીનાં ગોળાનાં શૈક્ષણિક મહત્ત્વનાં બે મુદ્દા જણાવો.
  - (3) સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષણમાં ઉપયોગી બે સંદર્ભ ગ્રંથોનાં નામ જણાવો.
  - (4) સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષણમાં નમૂનાઓનો (Model) ઉપયોગ જણાવો.
  - (5) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનાં ફાયદા જણાવો.
  - (6) આધાર પદ્ધતિનાં બે ફાયદા જણાવો.
  - (7) કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિની મર્યાદાઓ જણાવો.
  - (8) EVM નું પૂરું નામ શું છે ?
  - (9) વિશ્વમાં ગ્રાહક અધિકાર દિવસ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે ?
  - (10) પ્રદૂષણનાં પ્રકારો જણાવો.
  - (11) કોઈપણ બે અભયારણ્યોના નામ જણાવો.
  - (12) સહકારી અધ્યયન પદ્ધતિ એટલે શું ?
  - (13) પ્રવાસ પદ્ધતિની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.
  - (14) વિશ્વનાં કુદરતી પ્રદેશોનાં પ્રકારો જણાવો.

Ali was a symbol of love

Seat No. : _____

MC-103

May-2018

B.Ed., Sem.-II (New)

B-105 : Social Science
(Pedagogy of Social Science)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Answer any **one** question from the following questions. Answer should be in about **500** words. 8

- (1) Mention the importance of teaching aids in the teaching of Social Science and state the importance of charts in the teaching of Social Science.
- (2) Mention the importance of maps in the teaching of Social Science, as a teacher how will you use maps in Social Science teaching.

(B) Answer any **two** questions from the following questions, answer should be in about **125** words. 6

- (1) State the use of Television in classroom.
- (2) State the names of magazines useful in the teaching of Social Science.
- (3) State the use of time line in the classroom.

2. (A) Answer any **one** question from the following questions. Answer should be in about **500** words. 8

- (1) Explain the concept of source method in the Social Science teaching. Which precautions will you take while using source method ?
- (2) What is lecture method ? Mention the merits and demerits of lecture method in the teaching of Social Science.

(B) Answer any **two** questions from the following questions, answer should be in about **125** words. 6

- (1) Mention the merits of tour method in the teaching of Social Science.
- (2) Mention the demerits of project method in the teaching of Social Science.
- (3) Mention the stages of Planning of tour method.

3. (A) Answer any **one** question from the following questions. Answer should be in about **500** words. 8
- (1) State about Group Discussion method and mention its merits and demerits.
- (2) Discuss the steps of project method.
- (B) Answer any **two** questions from the following questions, answer should be in about **125** words. 6
- (1) As a teacher how will you use Co-operative learning method in Social Science teaching.
- (2) State the merits of Natural Region method in the teaching of Social Science.
- (3) State the merits of Co-operative learning method in the teaching of Social Science.
4. (A) Answer any **one** question from the following questions. Answer should be in about **500** words. 8
- (1) Discuss the media of public opinion in Democracy.
- (2) Discuss the reasons for price rise.
- (B) Answer any **two** questions from the following questions, answer should be in about **125** words. 6
- (1) Mention the types of Democracy.
- (2) State the importance of industries.
- (3) Mention the remedies for Wild Life Conservation.
5. Answer the following **14** questions in short. 14
- (1) State the two uses of newspapers in the classroom.
- (2) State the two points of educational importance of Globe.
- (3) State any two names of reference books useful in the teaching of Social Science.
- (4) State the uses of models in the teaching of Social Science.
- (5) State the merits of project method.
- (6) Mention the two merits of source method.
- (7) State the demerits of Natural Region method.
- (8) What is the full form of EVM ?
- (9) When is "Consumer Rights Day" celebrated in the World ?
- (10) Mention the types of Pollution.
- (11) Mention any two names of Sanctuaries.
- (12) What is Co-operative learning method ?
- (13) Mention any two demerits of tour method.
- (14) Mention the types of World's Natural Regions.